

[Finansministeren.]

Jeg er lidt i tvivl om, hvorvidt den kendsgerning, at venstre og det konservative folkeparti møder med hver sit sæt forslag, vil lette eller besværliggøre forhandlingerne. Men de to partier må da prise sig lykkelige over, at deres hede ønsker om at danne regering sammen ikke er gået i opfyldelse, for hvorledes ville de i så fald have klaret denne sag? Man må jo i det hele have sine tvivl om den højt priste enighed mellem de to partier, når den end ikke har kunnet holde over for det foreliggende spørgsmål.

Ud over en omlægning og væsentlig forøgelse af beskatningen af kooperative virksomheder tager de to sæt forslag sigte på en lempelse af aktieselskabsbeskatningen. Jeg anerkender den dygtige indsats, der er præsteret i disse år, også af den del af erhvervslivet, der er organiseret som aktieselskaber. Men netop de resultater, som er nået, peger ikke i retning af, at en lempelse af beskatningen kan siges at være nødvendig. Med henblik på det kommende skatteår er provenutabet ved de foreslåede ændringer skattemæssigt beregnet til omkring 65 mill. kr. Det er af en sådan størrelsesorden, at vi, hvis ændringen blev gennemført, måtte se os om efter erstatning andetsteds, så vidt vi i øjeblikket kan bedømme den statsfinansielle udvikling. Dette er en grund mere for mig til at fraråde denne ændring i aktieselskabsbeskatningen.

Heie: Der foreligger her 2 sæt lovforslag, som begge bygger på den forestilling, at der ikke er lighed i beskatningen af visse kooperative virksomheder, brugsforeninger, og den private detailhandel; men så vidt jeg kan se, har ingen i denne forbindelse forsøgt at definere, hvad lighed er. Det kan man ikke udlede alene af nok så mange statistiske undersøgelser. Afgørende må det nemlig være, om der her er tale om ensartede virksomhedstyper, og det er der jo netop ikke tale om her. Ligelighedsprincippet har man her afledt af den forudsætning, at der skal være lige ret for borgerne i et retssamfund; herom kan der jo ikke herske uenighed. Men på den anden side både kan og skal staten sondre i spørgsmålet om de organisationsformer, der anvendes i det økonomiske liv. Det er da også tilfældet på andre områder. Her

kan blot henvises til forskellen i beskatning mellem f. eks. et aktieselskab og en personligt drevet virksomhed. Hvorfor fremføres der ikke i debatten forholdet mellem beskatningen af f. eks. Irma og så en privat købmand, og hvorfor er de fremsatte lovforslag i øvrigt baseret på overgang til aktieselskabsbeskatning, når de undersøges, man mener at kunne støtte sig på, dog er foretaget ved sammenligninger mellem brugsforeninger og private købmænd?

Forslagsstillerne forsøger på forskellig måde at argumentere for, at der i hvert fald ikke i dag er større forskel på en brugsforening og en hvilken som helst anden forretning, selv om en sådan forskel måske nok tidligere har eksisteret. En brugsforening er efter deres mening ikke til at skelne fra en privat forretning, og følgelig skal de behandles ens. Jeg tror dog næppe, at hverken brugsforeningsfolk eller købmænd ville tiltræde, at der er tale om et og det samme. Navnlig synes det efter forslagsstillernes mening at være svært mistænkeligt, hvis der er tale om en stor kooperativ virksomhed som f. eks. brugsforeningen HB. Det ærede medlem hr. Ib Thyregod fremhæver i sin fremsættelsestale, at brugsforeningerne, herunder navnlig HB, FDB og de til disse knyttede fabrikationsvirksomheder, efterhånden har fået et sådant forretningsmæssigt koncernpræg, at det ikke kan være rimeligt at påberåbe sig de oprindelige andelsprincipper om solidarisk hæftelse m. v. som grundlag for en lempeligere beskatning.

Nu er den solidariske hæftelse ikke — og har vel aldrig været det — et oprindeligt andelsprincip. HB har i øvrigt ikke haft solidarisk hæftelse siden 1923, og tilsvarende gælder for en lang række andre, navnlig større brugsforeninger. Nej, de principper, som er grundlæggende for forbrugerkooperationen, er helt andre og dyberegående end hæftelsens karakter. Man er jo i virkeligheden her så nær, man i praksis kan komme et selvejerdemokrati baseret på „folkeaktier“ — ganske vist med fuld demokratisk stemmeret.

De principper, man bygger på, er for det første åbent medlemskab. Enhver borger, der vil indtræde i en brugsforening, er velkommen dertil, og det har altid været reglen. For det andet bygger man på demokratisk styreform. Ethvert medlem af for-